

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΑΥΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ 2024

Γεώργιος Πουκαμισάς¹

Το αποτέλεσμα των προχθεσινών εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δεν ήταν αναπάντεχο. Ξεπέρασε όμως και τις πιο δυσμενείς από συστημικής πλευράς προβλέψεις σε χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Ελλάδα, για να περιοριστούμε στην «παλαιά Ευρώπη».

Η εθνικιστική, αντισυστημική Δεξιά συνεχίζει τον καλπασμό της παντού στην γηραιά ήπειρο. Οι εξορκισμοί και οι μαγγανιές πολιτικής ορθότητας, τα τεχνάσματα και οι επιχειρήσεις γοητείας του ύστατου χρόνου δεν αποδίδουν.

Η Γαλλία, ιστορικά ένα εργαστήριο ιδεών, κοινωνικών και πολιτικών διεργασιών και ανατροπών, δείχνει τον δρόμο. Η εθνικιστική Δεξιά της Μαρίν Λεπέν, υπό τον νεαρό Ζορντάν Μπαρντελά, εθριάμβευσε. Ο Μακρονισμός, που δεν συγκέντρωσε ούτε το ήμισυ των ψήφων του «Εθνικού Συναγερμού» (<15% έναντι >31%), υπέστη ήττα μεγαλύτερη εκείνης που αναμενόταν. Ο Γάλλος Πρόεδρος, προχώρησε σε κίνηση υψηλού ρίσκου διαλύοντας την Εθνοσυνέλευση και προκηρύσσοντας κοινοβουλευτικές εκλογές σε δύο γύρους τέλος Ιουνίου και αρχές Ιουλίου 2024. Ουσιαστικά, σήκωσε το γάντι που του έριξε ο Μπαρντελά ζητώντας πρόωρες εκλογές την ώρα του θριάμβου του. Ο Εμμανουέλ Μακρόν, προσδοκά έτσι να αιφνιδιάσει το RN, και να αναχαιτίσει την δυναμική της Λεπέν. Επιδιώκει να κλείσει το ρήγμα στο τείχος της αστικής Γαλλίας, που η ίδια η ελίτ της χώρας, με επικεφαλής τον ίδιο, έχει ανοίξει. Άδηλο αν θα τα καταφέρει, ίσως όμως περιορίσει τη μεγάλη ζημιά στο κοινωνικό σώμα της Γαλλίας. Τι φταίει; Πολλά. Η συμπίεση του κοινωνικού κράτους, ο άκρατος οικονομικός φιλελευθερισμός, η σπουδή για το green deal, η πτώση των εξαγωγών, η μουσουλμανική πλήμμυρα, η προβολή της κουλτούρας woke, μα κυρίως ο απο-γαλλισμός της Γαλλίας και οι συνέπειες σε όλες τις ευρωπαϊκές κοινωνίες από την παράταση του πολέμου στην Ουκρανία. Οι πολιτικές του Προέδρου Μπλάντεν έχουν επίσης ασκήσει τη δική τους αρνητική επιρροή στο σώμα της Ευρώπης.

Όλα αυτά οδηγούν σε σπουδαία μετακύλιση των πολιτικών ισορροπιών στην Ευρώπη εν όψει συγκροτήσεως της νέας Κομμισιόν. Η υποψηφιότητα της φον ντερ Λάουεν δέχεται πλήγμα. Το υπερεθνικό ευρωπαϊκό ιερατείο θα στραφεί άρα γε στον Μάριο Ντράγκι ως άριστο διαχειριστή και ικανότερο να διαβεί τις Συμπληγάδες που ανοίγονται μπροστά μας, περιλαμβανομένου του ουκρανικού ζητήματος και της απειλής πυρηνικής κλιμάκωσης; Η περίπτωση όμως Ντράγκι θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη αποξένωση των ευρωπαϊκών κοινωνιών.

¹ Πρόεδρος ε.τ., Δρ Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Γεωγραφικών Μελετών Ο ΣΤΡΑΒΩΝ.

Η περισπούδαστη «Διάσκεψη Ειρήνης» της Γενεύης (15-16 Ιουνίου), θα διεξαχθεί σε κλίμα αμηχανίας, παρά την προς τα έξω επίδειξη αταλάντευτης αποφασιστικότητας.

Η Ε.Ε. ως γεωπολιτική οντότης βρίσκεται σε κλυδωνισμό και εξασθένηση. Ουδέν όμως κακόν αμιγές καλού: ελπίζεται ότι ο πολεμικός ζήλος στο ουκρανικό μέτωπο θα κοπάσει και θα αναζητηθούν σημεία συγκλίσεως προς την κατεύθυνση ειρηνεύσεως. Η σημασία της Κίνας στο προκείμενο είναι δεσπόζουσα. Κίνα και Ινδία μπορούν να μεσιτεύσουν, εκεί που η Δυτική Ευρώπη δεν τολμά καν να υπενθυμίσει τους όρους των Πρωτοκόλλων Μίνσκ (2014,2015) που όμως ήσαν δικό της έργο. Η εσωστρέφεια που καταλαμβάνει τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, θα κάνει ακόμη περισσότερο αδύναμη την φωνή των Βρυξελλών στην τραγωδία της Γάζας. Εκεί το παιχνίδι είναι παιχνίδι ΗΠΑ-Ισραήλ.

Στα καθ' ημάς, το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών είναι απογοητευτικό και δυσοίωνο, γενικώς και ειδικώς. Η πρωτοφανής αποχή (συμμετοχή 42% του εκλογικού σώματος) αποτελεί θρυαλλίδα στα θεμέλια της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Η ΝΔ αποδοκιμάστηκε και έχει πέσει σε κενό αέρος. Οι λόγοι είναι οικονομικο-κοινωνικοί, αλλά επίσης του ύφους και της αισθητικής της διακυβέρνησης. Καταγράφεται η δυσανεξία όλο και μεγαλύτερου αριθμού πολιτών στις πολιτικές αλλοίωσης του κοινωνικού και πολιτισμικού DNA του ελληνικού λαού, σε συνδυασμό με την αγανάκτηση για την αλαζονεία φορέων της εξουσίας. Μέτρια υπήρξε επίσης η επίδοση του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ, που απέχουν πολύ από του να συνιστούν αξιόπιστη εναλλακτική πρόταση. Η πίεση να συνασπισθούν θα ενταθεί. Η υπό διάφορες σημαίες εθνικολαϊκή Δεξιά δεν σημείωσε αξιόλογη πρόοδο σε απόλυτους αριθμούς, διαφαίνεται όμως παγίωσή της και ικανότητα να εφελκύσει νεώτερες ηλικίες Ελλήνων. Διαγράφεται ανησυχία για χαλάρωση των εθνικών αρμών, ενώ αίτημα για σύσταση νέου πολιτικού σχηματισμού που θα εκφράζει τον ελληνικό συνταγματικό πατριωτισμό παραπέμπεται στο μέλλον.

Το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών δεν κάνει τα πράγματα ευκολότερα στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Ο Πρόεδρος Μακρόν συμπιέζεται και η συνομιλήτρια του Κυριάκου Μητσοτάκη πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής φον ντερ Λάϋεν θα αντιμετωπίσει μεγάλες δυσκολίες για την ανανέωση της θητείας της. Η ποιότητα του προσωπικού που θα μας εκπροσωπήσει στο Στρασβούργο, πλην εξαιρέσεων, είναι μέτρια. Η Αθήνα πάντως οφείλει να σταθεί κοντά στη νέα γαλλική κυβέρνηση, όποια κι αν είναι αυτή, και επίσης να μετρήσει τους νέους ανέμους, αν φυσήξουν, στο ζήτημα της Ουκρανίας και των σχέσεων με την Ρωσία.

Υπό το φως της ρευστότητας και της αταξίας που επικρατεί στην Μεσόγειο και στην Ευρώπη, το πρόγραμμα ενίσχυσης των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας είναι επιταγή να προχωρήσει εντατικά χωρίς γραφειοκρατικούς συμβιβασμούς.